

LES 2

GESCHIEDENIS IN SCÈNE GEZET

Totale duur: 45-50 minuten

Introductie

Tijdens deze les gaan de leerlingen zich verdiepen in historische verhalen die zich tijdens WOII in hun regio hebben afgespeeld. Per groepje werken de leerlingen één van deze historische verhalen uit. Door middel van schetsen, een checklist en het uitwerken van een scenario brengen ze een quote in beeld. De leerlingen leren hoe je een tekstuele gebeurtenis kunt visualiseren en fotograferen. Door ervaringsgericht te leren, maken ze zich de gebeurtenissen uit de geschiedenis eigen en duiken ze in de lokale verhalen uit de Tweede Wereldoorlog.

Dit is les 2 van de lessencyclus 'Ooggetuigen'. In les 1 leerden de leerlingen over beeldbronnen: hoe manipulatie van beelden iets van alle tijden is en dat wat je in eerste instantie ziet, niet altijd het volledige verhaal toont.

De achtergrondinformatie uit deze les kunnen de leerlingen meenemen naar de volgende lessen, waarbij ze leren fotograferen en de quote uit de Tweede Wereldoorlog door middel van een fotoshoot écht in beeld gaan brengen.

In de volgende lessen leren leerlingen:

Les 3: Welke taakverdeling gebruikt kan worden en hoe ze een technisch goede en op historie gebaseerde foto maken.

Les 4: Het geleerde in de praktijk: het onder begeleiding maken van DE foto gebaseerd op voorgaande lessen.

Les 5: Kritisch kiezen: welke foto vertelt het beste het verhaal en hoe schrijf je een goed onderschrift?

Dit project is ontwikkeld door Studio Polat en FutureNL en wordt mede mogelijk gemaakt door het Vfonds en Microsoft.

Lesopbouw

Introductie: Terugblik en beeld bij een voorbeeldquote bedenken.

Verdieping: Uitleg over het begrip re-enactment, regionale quotes bestuderen en toelichting over brainstormen.

Doen: Brainstormen: Hoe willen jullie de quote verbeelden?

Afsluiting: Reflecteren op de les: wat hebben we geleerd?

Vorbereiding en benodigdheden

Houd rekening met de AVG en bespreek klassikaal het (openbaar) delen van foto's waarop de leerlingen zichtbaar zijn.

Van tevoren kun je een aantal dingen doen:

- Lees de handleiding en lesbrief. Je hebt een digibord met internetverbinding nodig. Klik door de slides.
- Maak van te voren groepjes en wijs ieder groepje één van de regionale verhalen toe. Er zijn vijf regionale verhalen en we raden aan maximaal 5 leerlingen in een groepje te plaatsen. Een verhaal kan ook gedubbeld worden en door twee aparte groepjes worden uitgewerkt.
- Print de lesbrief voor de leerlingen. Bij voorkeur in kleur zodat de beelden goed zichtbaar zijn.
- Voor alle vijf de verhalen is er een aparte lesbrief. Zorg dat de leerlingen de juiste lesbrief krijgen. Groepje 1 - Lesbrief 1 etc.

Verbinding met beroepen & arbeidsmarkt

Reclamemakers bedenken vaak van tevoren welk beeld een uitspraak of tekst kan oproepen. Maar ook ideeën voor bijvoorbeeld een nieuw boek, een nieuwe film, nieuwe kleding of nieuw onderzoek ontstaan door middel van een goede brainstormsessie die leidt tot een moodboard en waarbij wordt nagedacht hoe het eindproduct er later uit moet komen te zien én wat het moet bereiken.

Hulp van een fotograaf!

In les 4 gaan de leerlingen daadwerkelijk hun foto's maken. Je kunt ervoor kiezen om een fotograaf uit te nodigen die de leerlingen helpt met het maken van de foto die zij graag willen.

Misschien is er binnen het netwerk van de ouders van de leerlingen of binnen jouw eigen netwerk wel een enthousiaste fotograaf die hieraan mee wil werken.

Handig om te weten: In de bijlage van deze les vind je een instructie voor de fotograaf, waarmee hij/zij zich kan voorbereiden op les 4.

Doel van de les

Domein curriculum 2021	Leerdoelen digitale vaardigheden	Kerdoelen geschiedenis	21st century skills
1 Data & informatie DG1.1 Van data naar informatie.	1 Informatievaardigheden De leerling kan de gevonden informatie interpreteren, analyseren, samenvatten en parafraseren.	1 Geschiedenis De leerling leert een eigentijds beeld van de eigen omgeving, Nederland, Europa en de wereld te gebruiken om verschijnselen en ontwikkelingen in hun omgeving te plaatsen.	1 Sociale & culturele vaardigheden
2 Toepassen & ontwerpen DG7.1 Toepassen & ontwerpen	2 Mediawijsheid De leerling beseft dat het format van de (media) boodschap de inhoud die wordt overgedragen bepaalt.	2 Geschiedenis De leerling leert historische bronnen te gebruiken om zich een beeld van een tijdvak te vormen of antwoorden te vinden op vragen, en hij leert daarbij ook de eigen cultuurhistorische omgeving te betrekken.	2 Creatief denken
		3 Geschiedenis De leerling leert een kader van tien tijdvakken te gebruiken om gebeurtenissen, ontwikkelingen en personen in hun tijd te plaatsen. De leerling leert hierbij over kenmerkende aspecten van het tijdvak van wereldoorlogen (1900–1950)	

OPENINGSSLIDE

Vertel de leerlingen: Terugkijkend, wat hebben we vorige week gedaan? Bekijk samen met de leerlingen de foto's die de leerlingen in les 1 hebben gemaakt. Doe dit kort en krachtig. Laat de leerlingen benoemen wat ze in les 1 hebben geleerd en hoe het was om de foto's te maken. Eventueel kun je aanvullen met: We hebben gekeken naar foto's vanuit verschillende hoeken en de manier waarop deze gemanipuleerd waren. Denk nog maar aan de foto van prins William of aan de foto's uit het archief van Hilversum.

SLIDE 1

Laat één van de leerlingen de quote op het bord voorlezen: Laat hen daarna bedenken hoe deze quote er op beeld uit zou kunnen zien. Je kunt hierbij vragen stellen als: Welk gevoel krijg je bij deze tekst? Wat kan er gebeurd zijn? Hoe is dit gebeurd? Hoe kan dit eruit zien? Welke kleuren zie je voor je? Welke onderdelen zouden er op een foto zichtbaar zijn? Geef de leerlingen de tijd om hierover na te denken en het op hun lesbrief bij opdracht 1 op te schrijven. Je kunt vragen of de leerlingen hun ogen dicht doen terwijl ze hier over nadenken.

Bespreek daarna de antwoorden. Geef een aantal leerlingen een beurt om te delen wat zij hebben bedacht/gevoeld. Eventueel kun je vragen of het verschil zou maken hoe de quote zou zijn voorgelezen? Met een donkere stem, een hoog stemmetje etc.

SLIDE 2

Vertel de leerlingen: Dit is een foto die naar aanleiding van de quote gemaakt zou kunnen zijn. Laat enkele leerlingen reageren: Past dit bij wat ze in gedachten hadden? Waarom wel of niet? Wat valt op aan de foto? Wat vinden ze goed aan de foto? Hoe zou jouw foto eruit zien? Wat zijn de grootste verschillen met de foto op het digi-bord? Er is geen goed of fout, want je kunt een verhaal op veel verschillende manieren vertellen. Net als bij de foto's van de vorige les.

Leuk weetje: Deze foto is gemaakt door leerlingen uit Hilversum bij een verhaal over het smokkelen van wapens door een verzetsvrouw uit Hilversum.

SLIDE 3

Vertel de leerlingen: De opdracht van deze en de volgende lessen kunnen we koppelen we aan een nieuw begrip: 're-enactment'. Een voorbeeld van zo'n re-enactment gaan we nu zien.

Stel daarna de volgende vragen: Waar hebben we naar gekeken? Wat vind je ervan? Wat denk je nu dat een re-enactment is?

Het antwoord: Re-enacting is het naspelen of uitbeelden van gebeurtenissen uit de geschiedenis. Bij re-enactment is alles zo echt mogelijk: de kleding, de locatie en de stijl. Dit noemen we *enscenering*. Dat gebeurde in 1946 dus al, om een jaar vrijheid te vieren, zoals je in het filmpje zag. En re-enactment gebeurt nu nog steeds. Bijvoorbeeld bij het naspelen van veldslagen, in historische toneelstukken of zelfs bij het Klokhuis!

Vraag de leerlingen: Waarom zouden mensen dit doen? Zou jij er aan mee doen? Waarom wel of niet? Welke informatie zullen de deelnemers ervoor gebruiken? Waar halen ze die informatie vandaan?

SLIDE 4

Vertel de leerlingen: Vanaf nu gaan jullie ook aan de slag met re-enactments. Tijdens de Tweede Wereldoorlog hebben verschillende gebeurtenissen plaatsgevonden in onze omgeving. Deze verhalen, van gewone mensen zoals jij en ik, gaan we deze les lezen. Daarna gaan jullie deze verhalen 're-enacten' tijdens een fotoshoot in les 4.

Laat de leerlingen nu in de groepjes bij elkaar zitten die je in de voorbereiding hebt gemaakt. Lees de quotes plenair en benoem welke quote bij welk groepje hoort. Laat de leerlingen daarna de quote lezen bij opdracht 2 op hun lesbrief om de volgende vragen te beantwoorden: Welk gevoel krijg je hierbij? Wat kan er gebeurd zijn? Hoe is dit gebeurd? Hoe kan dit eruit zien? Welke kleuren zie je voor je? Welke kleding en welke locatie zie je voor je?

Je kunt ervoor kiezen om rond te lopen en bij de groepjes langs te gaan of je kunt enkele vragen klassikaal bespreken.

De leerlingen kunnen daarna bij opdracht 3 op de lesbrief meer informatie lezen over de gebeurtenis achter hun quote.

SLIDE 5

Vertel de leerlingen: De quote en het verhaal waar jullie net zijn ingedoken gaan jullie de komende lessen in beeld brengen. Maar voordat we de daadwerkelijke foto's gaan maken zijn er belangrijke dingen die we moeten voorbereiden.

Voordat een fotoshoot tot stand komt werken fotografen, stylisten, producenten en regisseurs met een moodboard. Dit geeft een beeld van de te maken foto en is een hulpmiddel bij het maken van keuzes rondom de fotoshoot. Een moodboard is dus noodzakelijk voor een fotograaf. Ahmet Polat is een bekende fotograaf, misschien kennen jullie hem wel van 'Dreamschool' of 'Het perfecte plaatje'. In dit filmpje legt hij jullie uit waar je aan moet denken bij een fotoshoot: Wat moet je voorbereiden, meenemen, bedenken en doen?

Laat de leerlingen het filmpje bekijken. Laat één van hen daarna kort samenvatten waarom het maken van een moodboard zo belangrijk is.

Antwoord: Het is een visualisatie van het idee en een houvast van wat er allemaal moet worden voorbereid om de foto te kunnen maken die jullie in gedachten hebben.

SLIDE 6

Laat de leerlingen nu zelf brainstormen over hun eigen moodboard en te maken foto. Op de lesbrief bij opdracht 4 vinden zij hiervoor een werkblad dat ze als houvast kunnen gebruiken. Vertel de leerlingen dat brainstormen de basis is voor de volgende les, waarin de leerlingen de moodboards en een rolverdeling gaan maken. Hoe gedetailleerder het brainstormen, hoe eenvoudiger het is om straks een moodboard en foto te maken.

SLIDE 7

Maak de les plenair en benoem dat de leerlingen nu waarschijnlijk allemaal een paar ideeën hebben genoteerd en getekend op hun lesbrief.

Geef de volgende instructie: Uit alle ideeën die jullie nu bij elkaar hebben gebrainstormd, kiezen jullie één idee. Dit idee werken jullie in de volgende les verder uit in een moodboard. Bepaal samen wat jullie belangrijk vinden om op de foto te zetten en hoe jullie dit gaan aanpakken.

Maak de les daarna weer plenair en benoem: Één leerling uit jullie groepje bewaart de lesbrief met het uiteindelijke idee goed voor de volgende les. Belangrijk! Uiteraard kan je de lesbrieven ook zelf bewaren en de volgende les weer uitdelen.

SLIDE 8

Vertel de leerlingen: In de volgende les gaan we jullie brainstormsessie bespreken en kunnen jullie elkaar aanvullen. In les 3 zal ook het moodboard uitgewerkt worden.

In de volgende les leert Ahmet Polat, de fotograaf, jullie ook hoe je een goede foto maakt en maken jullie de taakverdeling voor de fotoshoot in les 4.

Je kunt de leerlingen eventueel de opdracht geven om thuis afbeeldingen te zoeken voor hun moodboards op basis van de brainstormsessie die zij hebben gedaan in deze les. Afbeeldingen zoeken en vinden draagt bij aan de helderheid en visualisatie van het idee hoe de leerlingen straks de foto willen maken.

SLIDE 9

Besprek met de leerlingen wat jullie deze les hebben geleerd. Geef leerlingen een beurt om bijvoorbeeld te vertellen wat een re-enactment is. Wat ging er goed bij het samenwerken? Hoe ging het brainstormen? Wat is een moodboard?

SLIDE 10

Vertel de leerlingen dat dit de tweede les was van een serie van vijf lessen. In de volgende les ga je de laatste voorbereidingen doen voor het maken van DE foto. Hierbij krijg je natuurlijk handige tips!